

Česká zemědělská univerzita v Praze

**Fakulta životního
prostředí**

Studie bahnitých říčních náplavů

Terénní průzkum

2018

Terénní průzkum byl zaměřen na doplnění informací v rámci kapitoly „II. Bahnité náplavy a drobnokvět pobřežní, říční kontinuum“ ze studie bahnitých říčních náplavů (Bejček et al. 2018), jejíž je terénní průzkum nedílnou součástí.

Cílem terénního průzkumu bylo zjistit početnost drobnokvětu pobřežního na jednotlivých lokalitách v úseku Labe mezi Střekovem a státní hranicí v roce 2018 a popsat vegetaci vybraných bahnitých náplavů pomocí fytoocenologických snímků.

1. Průzkum lokalit

Metodika

V průběhu vegetační sezóny 2018 (od května do září) byl na 15 lokalitách bahnitých náplavů v úseku Labe mezi Střekovem a státní hranicí sledován výskyt drobnokvětu pobřežního *Corrigiola littoralis*. Terénní průzkum byl proveden v 8 dnech (30. 5., 28. 6., 19. 7., 20. 7., 15. 8., 16. 8., 17. 8., 26. 9. 2018). Hlavní část průzkumu proběhla v červenci a srpnu, lokality byly při těchto návštěvách zkoumány z vody, řeka sjížděna na kanoi z Ústí nad Labem do Hřenska.

Na lokalitách byla zjišťována přítomnost, případně početnost drobnokvětu pobřežního. Početnost byla zjišťována pomalým procházením lokality a počítáním všech nalezených jedinců. Počet není samozřejmě přesný (možné opomenutí rostlin), ale pro představu o početnosti a porovnání údajů z více let je dosti reprezentativní.

K lokalitám jsou zobrazeny mapy se znázorněním vrstvy mapování biotopů včetně speciálního mapování náplavů v letech 2014 a 2015 – modré plochy (viz obr.), modře vybarvený tok reprezentuje biotop vodních makrofyt, červeně je dokreslen výskyt drobnokvětu. Dále je přiložena fotodokumentace.

- Štěrkové a bahnité náplavy na Labi 2015
- Štěrkové a bahnité náplavy na Labi 2014
- Makrofytní vegetace a bahnité náplavy Berounky
- V - vodní toky a nádrže

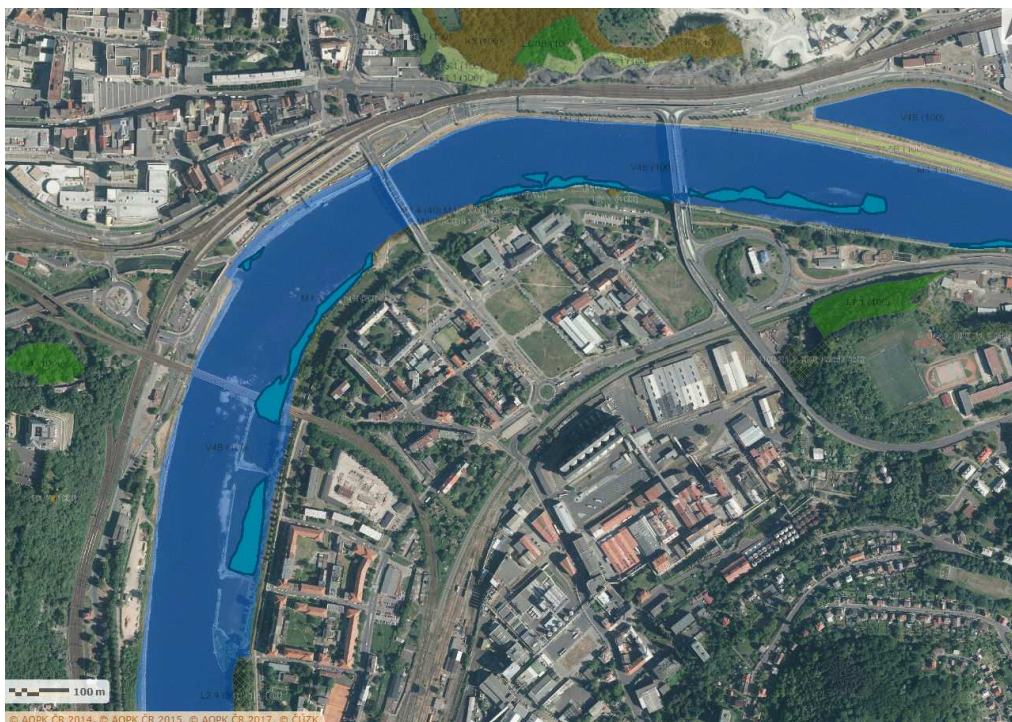
Výsledky

Ústí nad Labem, Střekov

Lokalizace: pravý břeh, nad železničním mostem k mostu E. Beneše a dále níže po proudu (pod Mariánskou skálou), pl.km 766,0–765,0

Kontroly: 19. 7., 15. 8., 26. 9.

Počet nalezených jedinců drobnokvětu pobřežního: 0

Obr. 1 Mapa lokality: Ústí nad Labem, Střekov

Obr. 2 Foto: Náplav v Ústí nad Labem, Střekově, 15. 8. 2018 (E. Volfová)

Ústí nad Labem, Svádov

Lokalizace: pravý břeh, pl.km 761,4-761,3

Kontroly: 19. 7., 15. 8.

Počet nalezených jedinců drobnokvětu pobřežního: 0

Obr. 3 Mapa lokality: Ústí nad Labem, Svádov

Obr. 4 Foto: Ústí nad Labem, Svádov, 15. 8. 2018 (O. Volf)

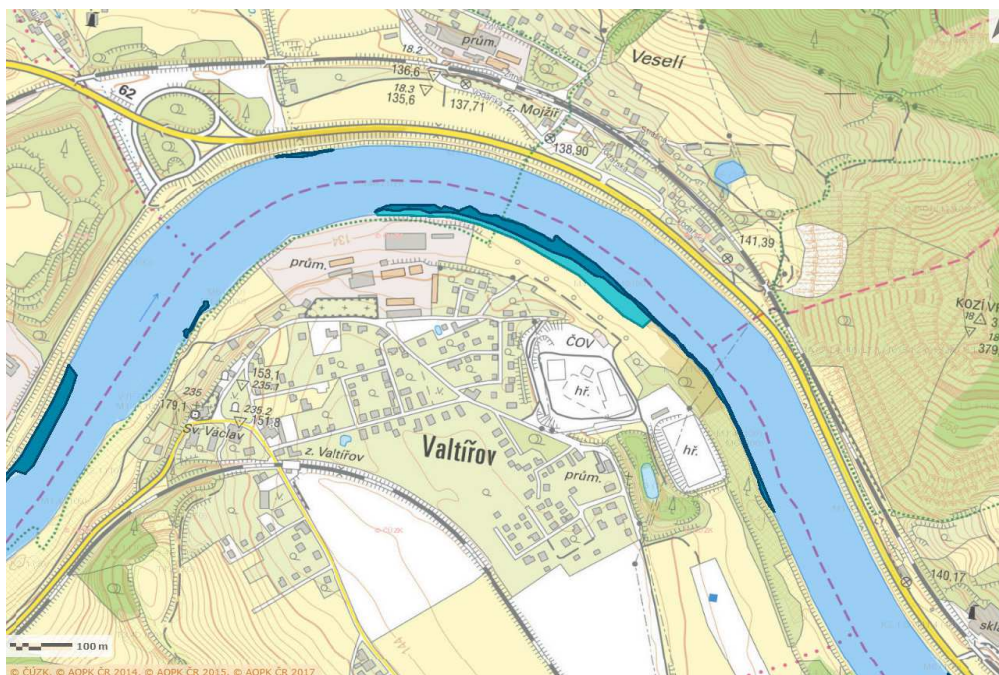

Velké Březno, Valtířov

Lokalizace: pravý břeh, pl.km

Kontroly: 19. 7., 15. 8.

Počet nalezených jedinců drobnokvětu pobřežního: 0

Obr. 5 Mapa lokality: Velké Březno, Valtířov

Obr. 6 Foto: Velké Březno, Valtířov, 15. 8. 2018 (E. Volfová)

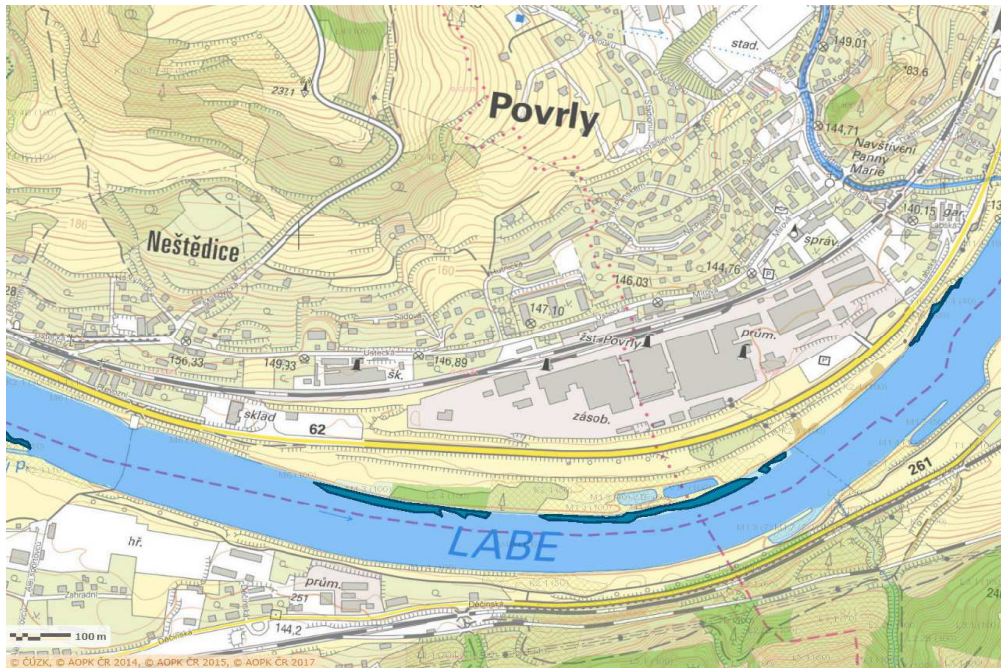
Povrly

Lokalizace: levý břeh, pl.km 756,8-755,8

Kontroly: 19. 7.

Počet nalezených jedinců drobnokvětu pobřežního: 0

Poznámka: převážně úzký náplav, velké balvany

Obr. 7 Mapa lokality Povrly

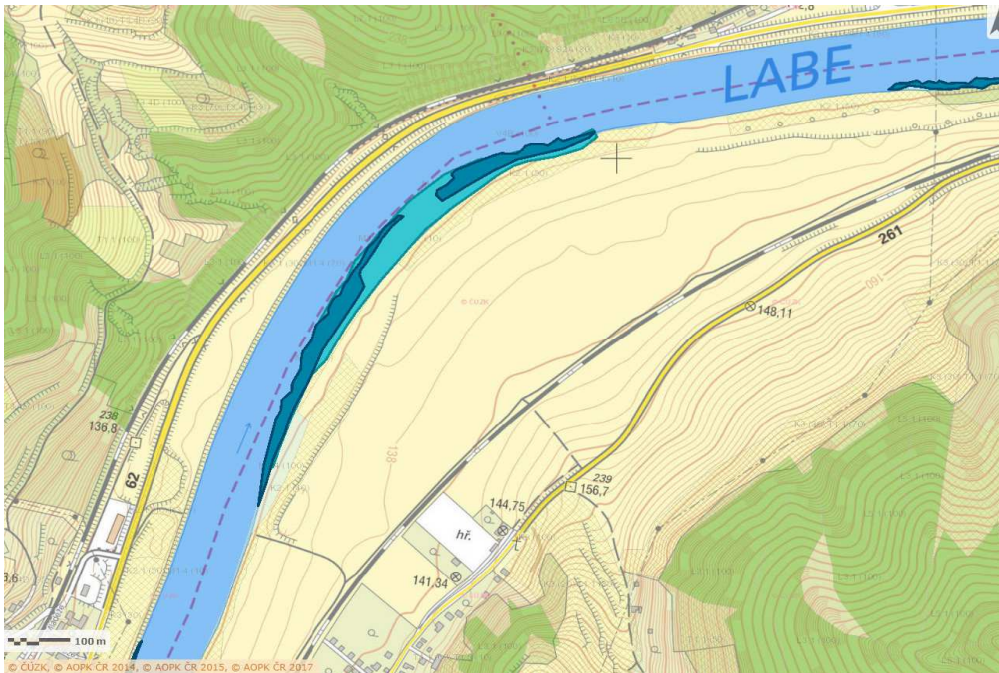

Malé Březno

Lokalizace: pravý břeh, severně od obce Malé Březno, pl.km 754,9-754,0

Kontroly: 19. 7., 15. 8.

Počet nalezených jedinců drobnokvětu pobřežního: 0

Obr. 8 Mapa lokality: Malé Březno

Obr. 9 Foto: Malé Březno, 15. 8. 2018 (E. Volfová)

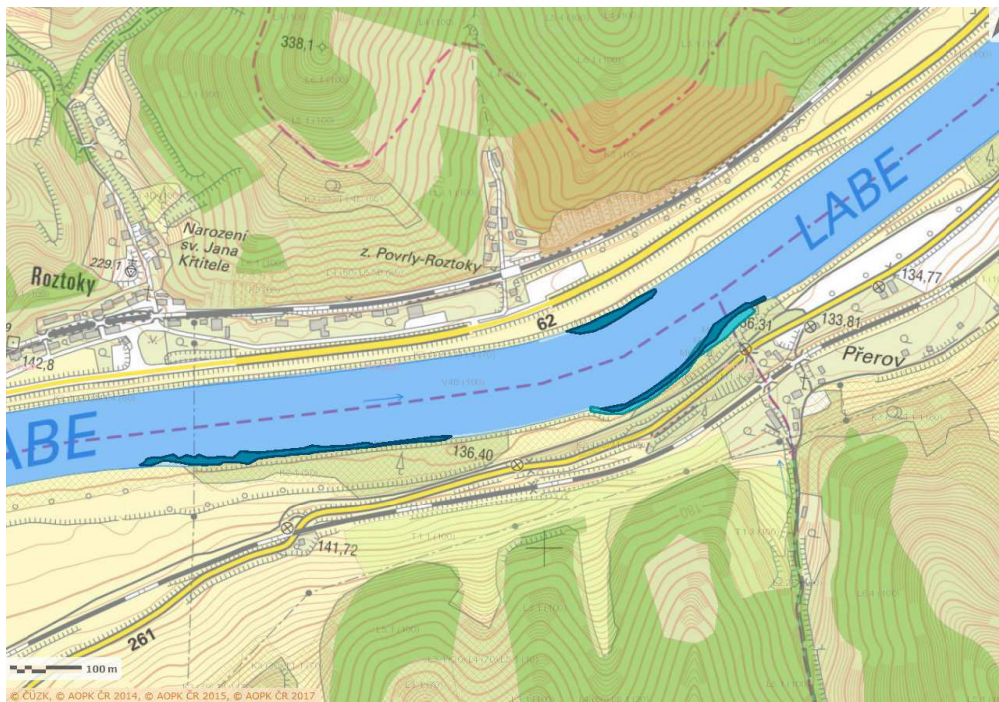
Roztoky

Lokalizace: pravý břeh, pl.km 752,9-752,5

Kontroly: 19. 7.

Počet nalezených jedinců drobnokvětu pobřežního: 0

Poznámka: maloplošný náplav

Obr. 10 Mapa lokality Roztoky

Obr. 11 Foto: Roztoky, 15. 8. 2018 (E. Volfová)

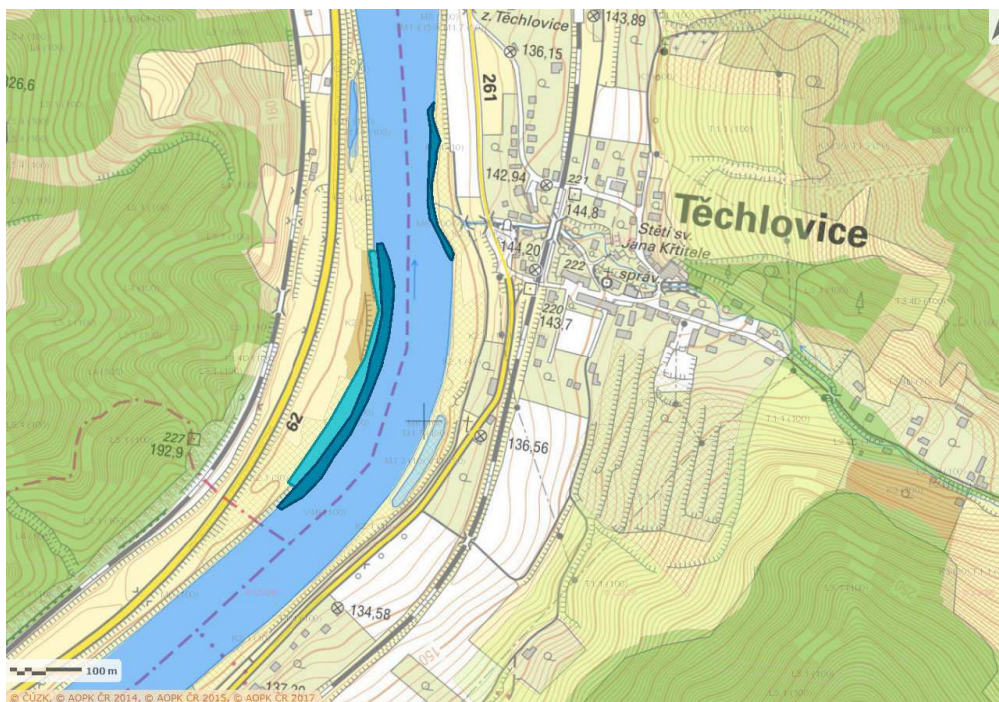

Těchlovice

Lokalizace: levý břeh, pl.km 84,5–84,9

Kontroly: 15. 8.

Počet nalezených jedinců drobnokvětu pobřežního: 0

Obr. 12 Mapa lokality: Těchlovice

Obr. 13 Foto: Těchlovice, 15. 8. 2018 (O. Volf)

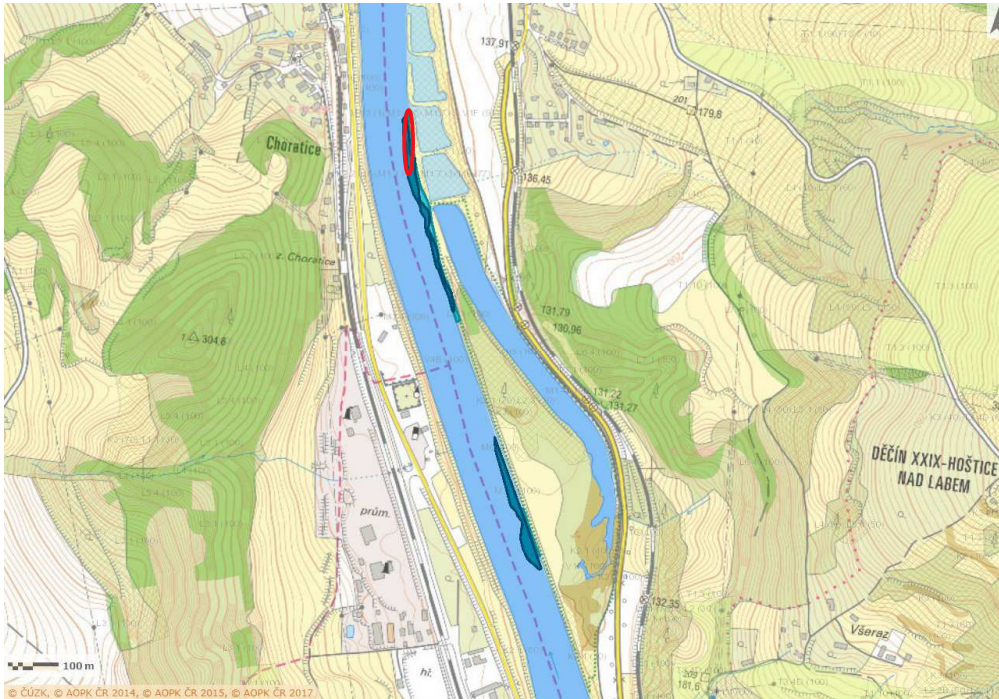
Nebočady

Lokalizace: pravý břeh, pl.km 748-747,8

Kontroly: 19. 7., 15. 8.

Počet nalezených jedinců drobnokvětu pobřežního: 15

Poznámka: štěrkopískový náplav podél koncentračních hrází

Obr. 14 Mapa lokality: Nebočady (červeně výskyt drobnokvětu)

Obr. 15 Foto: Nebočady, 15. 8. (E. Volfová)

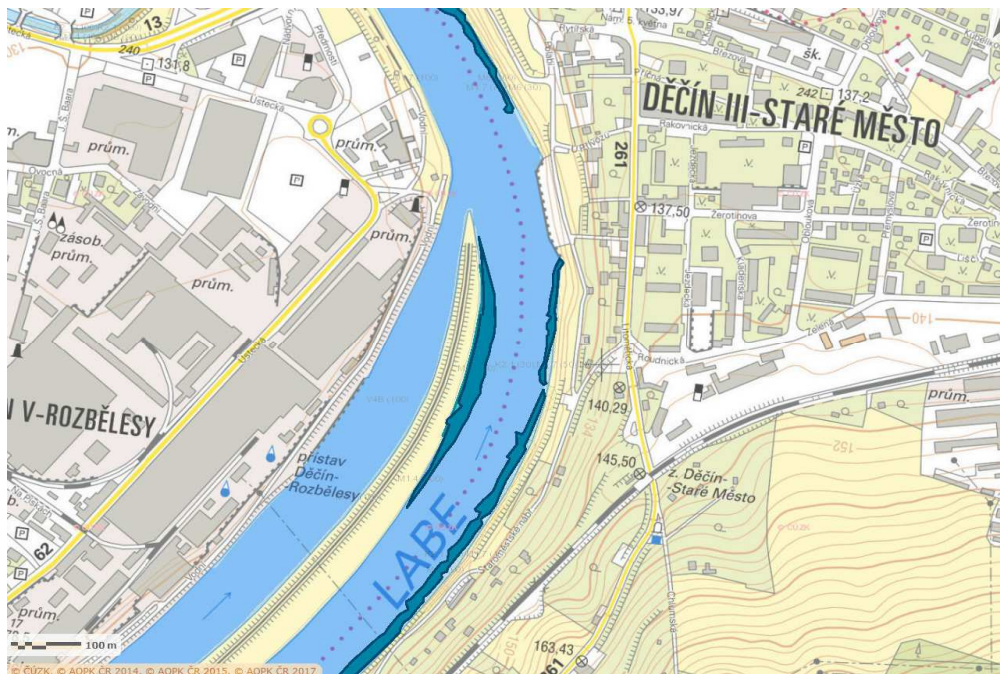

Děčín, Rozbělesy

Lokalizace: levý břeh, přístavní kosa, pl.km 742,4-742,0

Kontroly: 15. 8.

Počet nalezených jedinců drobnokvětu pobřežního: 0

Obr. 16 Mapa lokality: Děčín, Rozbělesy

Obr. 17 Foto: Děčín, Rozbělesy, 29.7.2008 (E. Volfová)

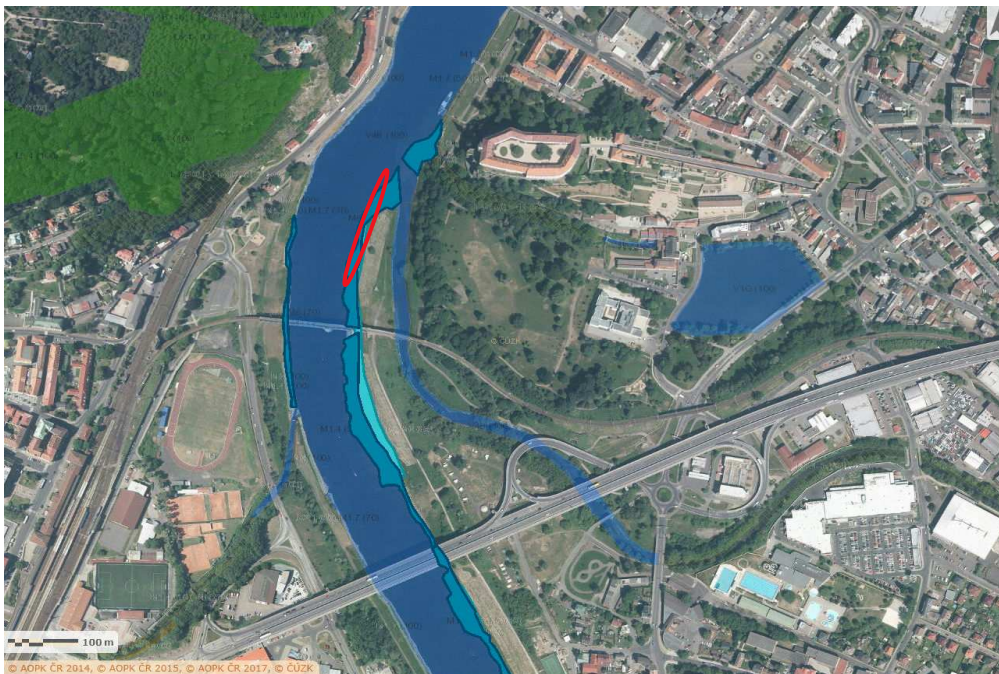
Děčín, ústí Ploučnice

Lokalizace: pravý břeh, od nového silničního mostu k vyústění Ploučnice do Labe, pl.km 741,4-740,9

Kontroly: 30. 5, 20. 7., 16. 8., 17. 8.

Počet nalezených jedinců drobnokvětu pobřežního: 92

Drobnokvět pozorován již v květnu. V červenci dosti zaschlý, rostliny malé. V srpnu rostliny z velké části povadlé a poměrně drobné ve srovnání s dalšími lokalitami. Plocha výskytu nadměrně poškozena sešlapem – vysoká návštěvnost, pořádání akcí.

Obr. 18 Mapa lokality: Děčín, ústí Ploučnice (červeně výskyt drobnokvětu)

Obr. 19 Foto: Děčín, náplav u ústí Ploučnice, 16. 8. 2018 (O. Volf)

Děčín, bývalé překladiště (tzv. Heger)

Lokalizace: pravý břeh, pl.km 740,1-739,8

Kontroly: 28. 6., 20. 7., 16. 8.

Počet nalezených jedinců drobnokvětu pobřežního: 601

Drobnokvět vitální. Lokalita celkově vlhčí – vyústění odpadních vod.

Obr. 20 Mapa lokality: Děčín, bývalé překladiště (červeně výskyt drobnokvětu)

Obr. 21 Foto: Děčín, bývalé překladiště, 16. 8. 2018 (O. Volf)

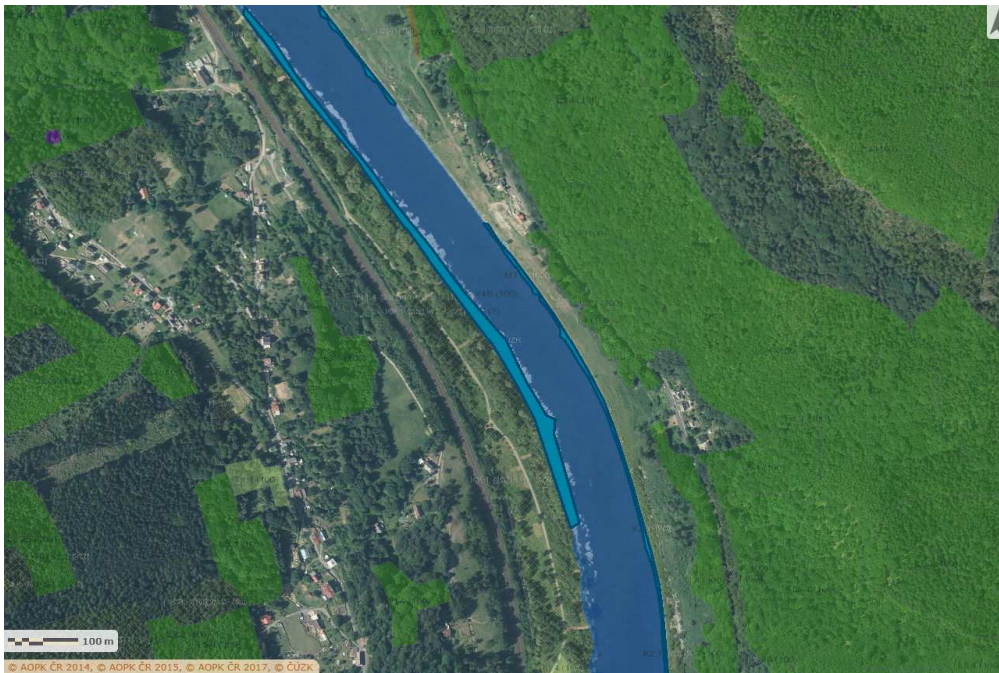
Prostřední Žleb

Lokalizace: levý břeh, pl.km 737,6-737,0

Kontroly: 20. 7., 16. 8.

Počet nalezených jedinců drobnokvětu pobřežního: 0

Poznámka: větší balvany, rozbitá navigace, navezené prohrábky, méně jemnozrnnějšího materiálu

Obr. 22 Mapa lokality Prostřední Žleb

Obr. 23 Foto: Prostřední Žleb, 16. 8. 2018 (E. Volfová)

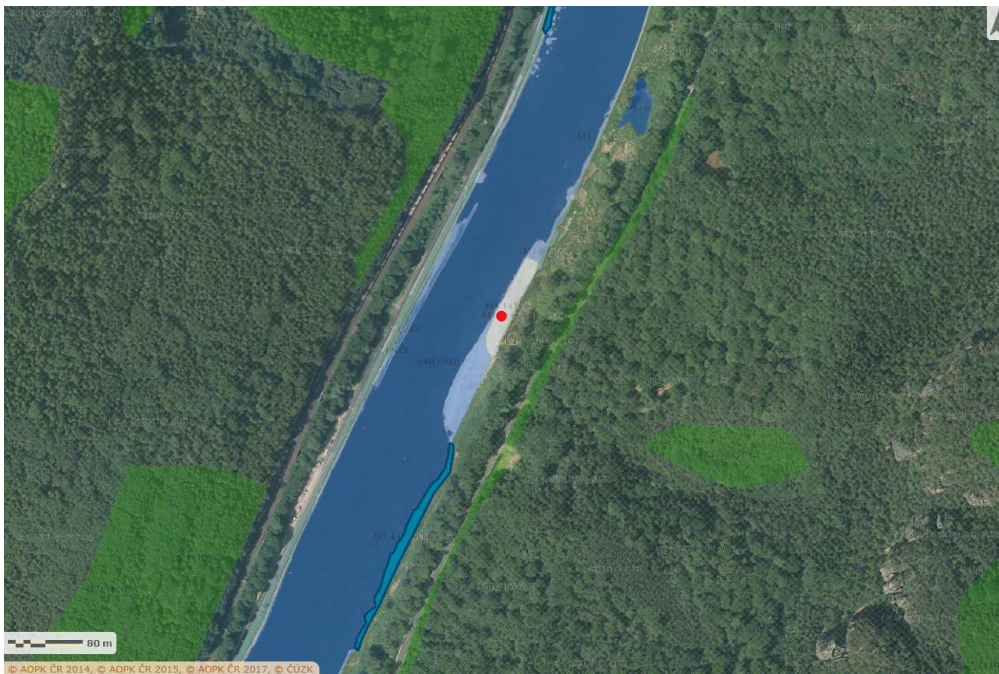
Experimentální výhon 4/5

Lokalizace: pravý břeh, pl.km 734,7-733,7

Kontroly: 20. 7., 17. 8.

Počet nalezených jedinců drobnokvětu pobřežního: 1

Poznámka: málo pozvolné navázání břehu, jiná morfologie – velmi seschlá vegetace, více homogenní než na přirozených náplavech

Obr. 24 Mapa lokality Experimentální výhon 4/5 (červeně výskyt drobnokvětu)

Obr. 25 Foto: Experimentální výhon 4/5, 17. 8. 2018 (E. Volfová)

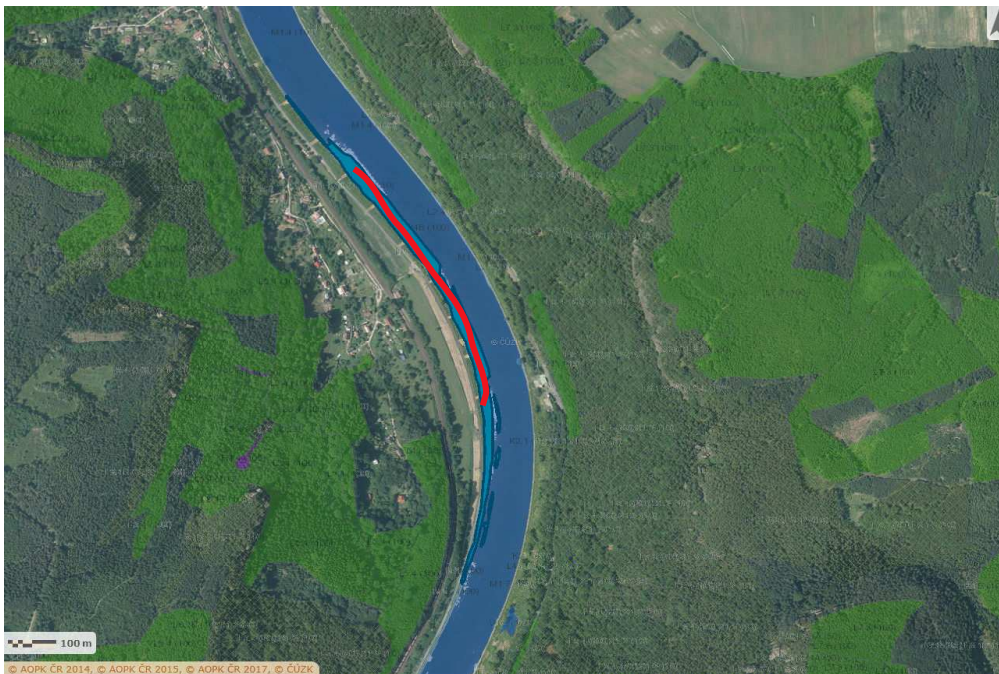
Dolní Žleb, levý břeh

Lokalizace: levý břeh, pl.km 733,5-732,3

Kontroly: 28. 6., 20. 7., 17. 8.

Počet nalezených jedinců drobnokvětu pobřežního: 117

Drobnokvět vitální. Nevhodně navezen materiál z prohrábek. Drobnokvět v úseku dlouhém 600 m.

Obr. 26 Mapa lokality: Dolní Žleb, levý břeh (červeně výskyt drobnokvětu)

Obr. 27 Foto: Dolní Žleb, levý břeh, 17. 8. (E. Volfová)

Dolní Žleb, pravý břeh

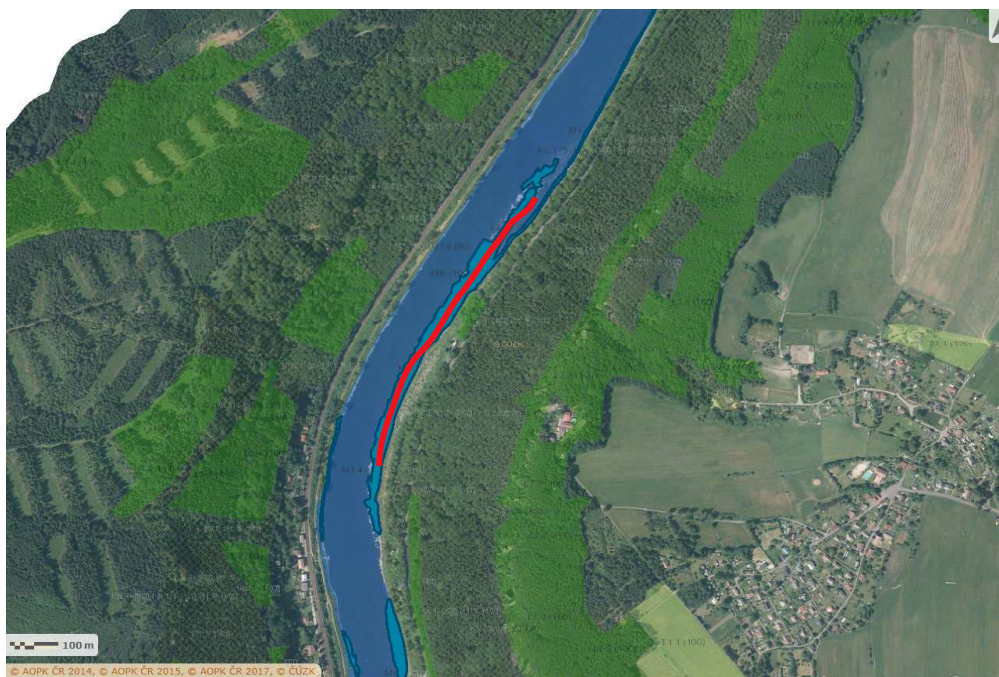
Lokalizace: pravý břeh, od, pl.km 731,6-730,8

Kontroly: 28. 6., 20. 7., 17. 8.

Počet nalezených jedinců drobnokvětu pobřežního: 1457

Poznámka: široký náplav, drobnokvět vitální, v různé fázi vývoje. Nevhodně navezen materiál z prohrábek. Drobnokvět v úseku dlouhém 750 m.

Lokalita označována též jako Hřensko.

Obr. 28 Mapa lokality: Dolní Žleb, pravý břeh (červeně výskyt drobnokvětu)

Obr. 29 Foto: Dolní Žleb, pravý břeh, 17. 8. 2018 (E. Volfová)

2. Výskyt drobnokvětu

Drobnokvět byl nalezen v počtu celkem 2283 jedinců na 6 lokalitách. Souhrnný výskyt je zachycen v tabulce 1, je provedeno porovnání s rokem 2008, kdy bylo nalezeno 235 jedinců na 8 lokalitách (Chvojková a Marková 2009).

Tab. 1 Výskyt drobnokvětu v letech 2018 a 2008

Lokalita	Břeh	Kontrola 2018	Drobnokvět 2018	Drobnokvět 2008
Ústí nad Labem, Střekov	Pravý	19.7., 15.8., 26.9.	0	1
Ústí nad Labem, Svádov	Pravý	19.7., 15.8.	0	0
Velké Březno, Valtířov	Pravý	19.7., 15.8.	0	0
Povrly	Levý	19.7., 15.8.	0	0
Malé Březno	Pravý	19.7., 15.8.	0	21
Roztoky	Pravý	19.7., 15.8.	0	0
Těchlovice	Levý	19.7., 15.8.	0	1
Nebočady	Pravý	19.7., 15.8.	15	20
Děčín, Rozbělesy	Levý	19.7., 15.8.	0	1
Děčín, ústí Ploučnice	Pravý	30.5, 20.7., 16.8., 17.8.	92	121
Děčín, bývalé překladiště (Heger)	Pravý	28.6., 20.7., 16.8.	601	1
Prostřední Žleb	Levý	20.7., 16.8.	0	0
Experimentální výhon 4/5	Pravý	20.7., 16.8.	1	-
Děčín, Dolní Žleb	Levý	28.6., 20.7., 17.8.	117	5
Děčín, Dolní Žleb	Pravý	28.6., 20.7., 16.8.	1457	65
		CELKEM	2283	235

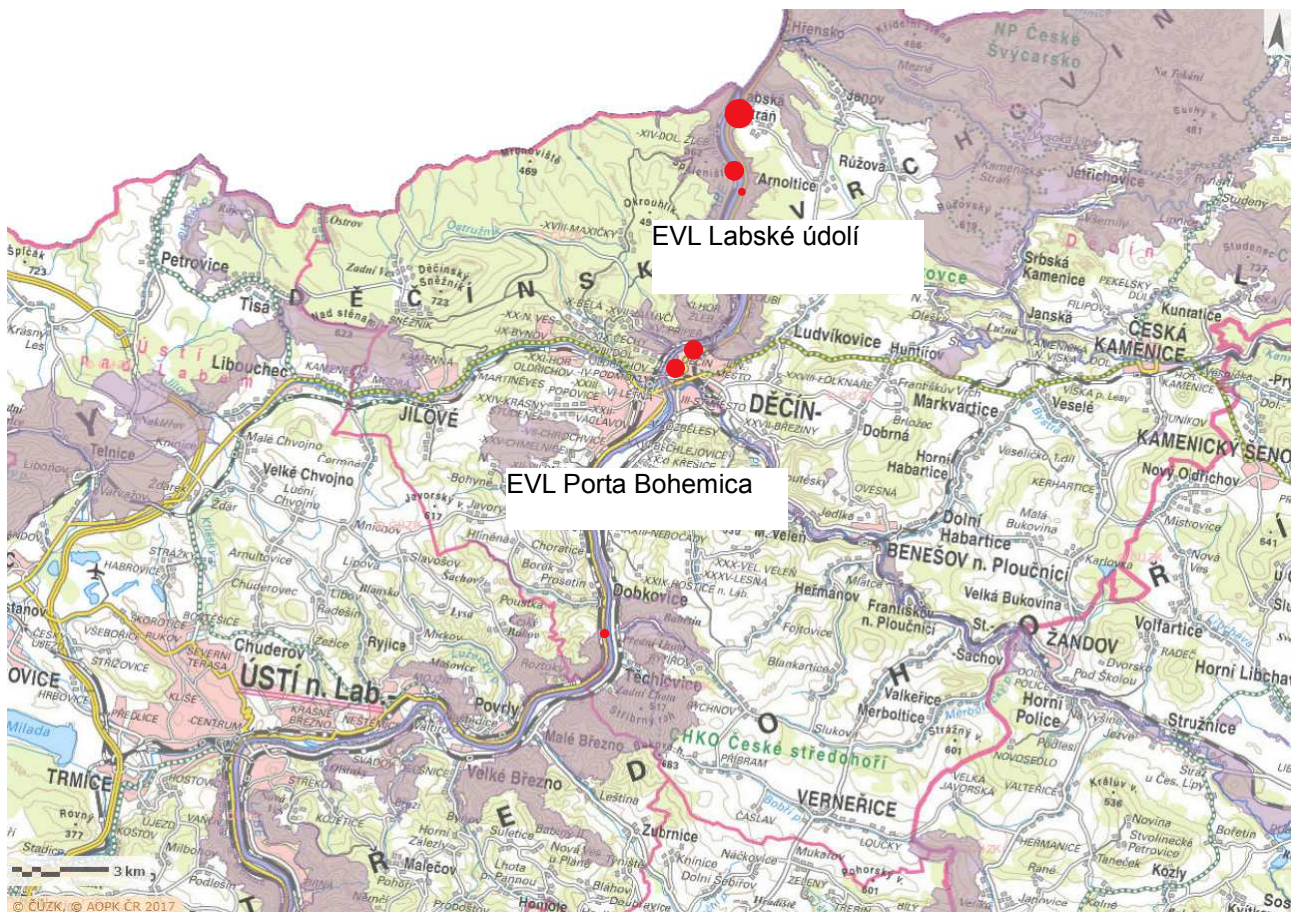
V roce 2008 byl uváděn relativně bohatý výskyt drobnokvětu. Společně s výskytem ve vegetační sezóně 2003 byl uváděn jako nejbohatší výskyt od počátku 90. let 20. století (Chvojková a Marková 2009). V 70. letech 20. století však byly počty jedinců výrazně vyšší (Kubát *in verb.*).

Výskyt v roce 2018 je rozhodně možné pokládat za mimořádně bohatý (desetinásobný oproti roku 2008). Z možných vysvětlení se nabízí suchý rok s nízkými průtoky a velkou obnaženou plochou náplavů, což představuje dobré podmínky pro výskyt drobnokvětu. Kromě toho muselo však dojít zřejmě i k synchronizaci některých dalších příznivých faktorů, které bohatý výskyt umožnily. Srážkově byl např. červenec 2018 na území Ústeckého kraje mimořádně podnormální, průměrný měsíční úhrn srážek 19,7 mm představuje pouze 25 % normálu 1981–2010 (ČHMÚ).

Drobnokvět byl zaznamenán až v Nebočadech, na lokalitách výše proti proudu ani v takto příznivé sezóně zaznamenán nebyl. Může se jednat o splavování semen z výše položených náplavů. V minulosti byl na střekovském a svádovském náplavu drobnokvět hojnější, posléze bylo více rostlin nalezeno také např. na valtířovském náplavu. V roce 2008 zaznamenanému hojnému výskytu v Děčíně u ústí Ploučnice předcházela značně sporadický výskyt v předchozích letech. V posledních letech se zdá, že se výskyt drobnokvětu soustředí níže po proudu, v Děčíně a dále.

Na náplavu ústí Ploučnice byl zaznamenán časný výskyt již v květnu a s tím související výskyt více generací v červenci a srpnu. Zde byly rostliny nejvíce poškozeny sešlapem.

Obr. 30 Mapa lokalit s výskytem drobnokvětu (červeně)

Provedený terénní průzkum ukazuje výskyt drobnokvětu jako velmi asymetrický. Porovnáme-li řady početnosti v letech 2008 a 2018 (ve směru od Ústí nad Labem do Hřenska):

2008: 1-0-0-0-21-0-1-20-1-121-1-0-5-65,

2018: 0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-0-15-0-96-601-0-(1)-171-1457,

vidíme poměrně značný rozdíl v distribuci drobnokvětu na náplavech. V roce 2008 se vyskytovaly rostliny na více náplavech mezi Ústím nad Labem a Děčínem. V roce 2018 byl první osídlený náplav až v Nebočadech, hojně osídlené náplavy pak až níže po toku Labe pod Děčínem. Pozoruhodné je to zejména v roce s tak bohatým výskytem drobnokvětu, kdy byly zaznamenány vyšší stovky jedinců. Proč se pod Děčínem vyskytují stovky jedinců a nad Nebočady nebylo nalezeno nic? Tato pozorování podporují hypotézu o splavování semen z výše položených náplavů. Způsob šíření semen proti proudu není známý.

Na levém břehu byly v obou letech zjištěny výrazně nižší početnosti než na pravém. Může to také potvrzovat splavování semen a snad i horší migraci napříč tokem z pravého břehu na levý.

2008: Těchlovice (1)-Rozbělesy (1) – Dolní Žleb (5)

2018: Dolní Žleb (117)

Vyvinutá rostlina

Detail květu

Obr. 31 Drobnokvět pobřežní, 20. 7. 2018 (E. Volfová)

Sešlapaná plocha – u ústí Ploučnice (20. 7. 2018)

Detail plochy (20. 7. 2018)

Obr. 32 Poškození sešlapem a zbytky ohňostroje u ústí Ploučnice, 20. 7. 2018 (E. Volfová)

3. Průzkum vegetace náplavů

Metodika

Bahnité náplavy byly sledovány z hlediska floristického a vegetačního, a to v červenci a srpnu 2018. Vegetace náplavů byla zkoumána formou fytoocenologických snímků.

V terénu byly zaznamenány snímky na třech plochách na celkem třech náplavech, byly zopakovány snímky na místech z roku 2008 (Chvojková a Marková 2009).

Pro fytoocenologické snímky byla zvolena standardní velikost snímků pro tento typ vegetace – 16 m² (4 x 4 m) a k vyjádření pokryvnosti použita modifikovaná devítičlenná Braun-Blanquetova stupnice (r, +, 1, 2m, 2a, 2b, 3, 4, 5) (Westhoff et van der Maarel 1978). Nomenklatura byla použita dle Kubáta (Kubát et al. 2002).

Byl pořízen soupis všech zjištěných druhů celkově na pěti náplavech s výskytem drobnokvětu (Děčín – ústí Ploučnice, Děčín – bývalé překladiště, experimentální výhon 4/5, Dolní žleb – levý břeh, Dolní Žleb – pravý břeh).

Výsledky

Fytoocenologický snímek č. 1

Lokalita	Děčín, ústí Ploučnice
Souřadnice	N 50°46.684', E 14°12.381'
Plocha	16 m ²
Autor	Štěpánka Čížková, Eva Volfová
Datum	16.08.2018

Druhy	Pokryvnost
<i>Agrostis stolonifera</i>	1
<i>Lysimachia vulgaris</i>	1
<i>Eragrostis albensis</i>	1
<i>Polygonum aviculare agg.</i>	1
<i>Inula britannica</i>	1
<i>Corrigiola litoralis</i>	+
<i>Artemisia vulgaris</i>	+
<i>Echinochloa crus-galli</i>	+
<i>Bidens frondosa</i>	+
<i>Xanthium albinum</i>	+
<i>Rorippa sylvestris</i>	+
<i>Conyza canadensis</i>	+
<i>Tanacetum vulgare</i>	+
<i>Tripleurospermum inodorum</i>	+
<i>Aster novi-belgii</i>	r
<i>Setaria viridis</i>	r
<i>Amaranthus cf retroflexus</i>	r
<i>Portulaca oleracea</i>	r
<i>Pulicaria vulgaris</i>	r
<i>Plantago lanceolata</i>	r
Počet druhů	20
Celková pokryvnost (%)	10

Fytocenologický snímek č. 2

Lokalita Dolní Žleb – pravý břeh
Souřadnice N 50°51.012', E 14°13.058'
Plocha 16 m²
Autor Štěpánka Čížková, Eva Volfová
Datum 16.08.2018

Druhy	Pokryvnost
<i>Corrigiola litoralis</i>	2a
<i>Rorippa sylvestris</i>	1
<i>Phalaris arundinacea</i>	1
<i>Amaranthus powellii</i>	+
<i>Artemisia vulgaris</i>	+
<i>Echinochloa crus-galli</i>	+
<i>Eragrostis albensis</i>	+
<i>Portulaca oleracea</i>	+
<i>Xanthium albinum</i>	+
<i>Oenothera sp.</i>	+
<i>Chenopodium polyspermum</i>	+
<i>Galinsoga parviflora</i>	+
<i>Oxalis fontana</i>	+
<i>Lythrum salicaria</i>	+
<i>Plantago uliginosa</i>	+
<i>Atriplex prostrata subsp. latifolia</i>	+
<i>Aster lanceolatum</i>	r
<i>Conyza canadensis</i>	r
<i>Setaria viridis</i>	r
<i>Taraxacum sp.</i>	r
<i>Medicago lupulina</i>	r
<i>Plantago major</i>	r
<i>Chenopodium album agg.</i>	r
<i>Juncus compressus</i>	r
<i>Sonchus oleraceus</i>	r
<i>Microrrhinum minus</i>	r
<i>Galinsoga quadriradiata</i>	r
<i>Sonchus asper</i>	r
<i>Melilotus sp.</i>	r
Počet druhů	29
Celková pokryvnost (%)	20

Fytocenologický snímek č. 3

Lokalita Dolní Žleb – levý břeh
Souřadnice N 50°50.116', E 14°13.606'
Plocha 16 m²
Autor Štěpánka Čížková, Eva Volfová
Datum 17.08.2018

Druhy	Pokryvnost
<i>Rorippa sylvestris</i>	2b
<i>Artemisia vulgaris</i>	2m
<i>Corrigiola litoralis</i>	1
<i>Amaranthus powellii</i>	+
<i>Eragrostis albensis</i>	+
<i>Galinsoga quadriradiata</i>	+

<i>Chenopodium polyspermum</i>	+
<i>Oenothera sp.</i>	+
<i>Oxalis fontana</i>	+
<i>Setaria viridis</i>	+
<i>Aster lanceolatum</i>	+
<i>Polygonum aviculare</i>	+
<i>Rorippa austriaca</i>	+
<i>Agrostis stolonifera</i>	r
<i>Chenopodium album agg.</i>	r
<i>Plantago uliginosa</i>	r
<i>Tanacetum vulgare</i>	r
<i>Galinsoga parviflora</i>	r
<i>Sonchus sp.</i>	r
Počet druhů	19
Celková pokryvnost (%)	25

Seznam cévnatých rostlin pozorovaných na náplavech dne 16. a 17. 8. 2018

Druhy	Děčín – ústí Ploučnice	Děčín – bývalé překladiště (Heger)	Experimen tální výhon 4/5	Dolní Žleb – levý břeh	Dolní Žleb – pravý břeh	Červený seznam/ zvláště chráněný druh
<i>Agrostis stolonifera</i>	x	x	x	x	x	
<i>Achillea ptarmica</i>				x		
<i>Alisma plantago-aquatica</i>		x			x	
<i>Allium schoenoprasum</i>	x			x		NT
<i>Amaranthus powellii</i>	x	x	x	x	x	
<i>Ambrosia sp.</i>			x	x	x	
<i>Arctium sp.</i>				x		
<i>Artemisia absinthium</i>					x	
<i>Artemisia vulgaris</i>	x	x	x	x	x	
<i>Aster lanceolatum</i>	x		x	x	x	
<i>Atriplex prostrata subsp. latifolia</i>				x	x	NT
<i>Bidens frondosa</i>	x	x	x	x	x	
Carex bohemica		x				LC
<i>Carex sp.</i>	x	x		x	x	
<i>Cirsium arvense</i>			x	x		
<i>Citrullus lanatus</i>		x		x		
<i>Convolvulus arvense</i>			x			
<i>Conyza canadensis</i>	x	x	x	x	x	
Corrigiola litoralis	x	x	x	x	x	CR/ŠK
<i>Cymbalaria muralis</i>				x		
<i>Cyperus eragrostis</i>				x		
Cyperus fuscus	x	x		x	x	NT
<i>Daucus carota</i>	x			x	x	
<i>Digitaria sanguinalis subsp. pectiniformis</i>	x	x		x	x	
<i>Echinochloa crus-galli</i>	x	x	x	x	x	
<i>Epilobium cf ciliatum</i>				x		
<i>Epilobium hirsutum</i>		x				
<i>Epilobium roseum</i>		x				
<i>Eragrostis albensis</i>	x	x	x	x	x	
<i>Eragrostis minor</i>	x	x		x		
<i>Erigeron annuus</i>				x		
<i>Erysimum cheiranthoides</i>	x		x	x		
<i>Eupatorium cannabinum</i>	x					
<i>Galinsoga parviflora</i>	x		x	x	x	
<i>Galinsoga quadriradiata</i>	x	x	x	x	x	
<i>Galium palustre</i>					x	
<i>Galium verum</i>					x	
<i>Glechoma hederacea</i>		x		x	x	
<i>Gnaphalium uliginosum</i>					x	
<i>Herniaria glabra</i>			x	x	x	
<i>Humulus lupulus</i>					x	
<i>Hypericum cf perforatum</i>	x	x		x		
<i>Chenopodium album agg.</i>	x	x	x	x	x	
<i>Chenopodium glaucum</i>	x	x		x	x	
<i>Chenopodium polyspermum</i>	x	x	x	x	x	
<i>Chenopodium rubrum</i>		x	x	x	x	
<i>Impatiens glandulifera</i>			x			

Seznam cévnatých rostlin pozorovaných na náplavech dne 16. a 17. 8. 2018

Druhy	Děčín – ústí Ploučnice	Děčín – bývalé překladiště (Heger)	Experimen tální výhon 4/5	Dolní Žleb – levý břeh	Dolní Žleb – pravý břeh	Červený seznam/ zvláště chráněný druh
<i>Inula britannica</i>	x	x	x	x	x	
<i>Iris sp.</i>	x	x				
<i>Juncus compressus</i>		x			x	
<i>Lamium cf purpureum</i>				x		
Leersia oryzoides	x	x			x	NT
<i>Linaria vulgaris</i>	x					
<i>Lotus corniculatus</i>				x		
<i>Lycopus europaeus</i>	x	x	x	x	x	
<i>Lysimachia vulgaris</i>	x	x		x	x	
<i>Lythrum salicaria</i>	x	x	x	x	x	
<i>Medicago lupulina</i>				x	x	
<i>Melilotus sp.</i>				x	x	
<i>Mentha arvensis</i>					x	
<i>Microrrhinum minus</i>					x	
<i>Myosotis sp.</i>				x		
<i>Myosoton aquaticum</i>	x	x	x	x	x	
<i>Myriophyllum spicatum</i>				x		
<i>Nasturtium officinale</i>					x	VU/§S
<i>Oenanthe aquatica</i>		x		x		
<i>Oenothera sp.</i>	x	x	x	x	x	
<i>Oxalis fontana</i>	x	x	x	x	x	
<i>Persicaria hydropiper</i>	x	x	x	x	x	
Persicaria lapathifolia	x	x	x	x	x	
<i>Persicaria maculosa</i>		x		x	x	
<i>Phalaris arundinacea</i>	x	x	x	x	x	
<i>Physalis peruviana</i>				x	x	
<i>Plantago lanceolata</i>	x					
<i>Plantago major</i>					x	
<i>Plantago uliginosa</i>	x	x	x	x	x	
<i>Poa annua</i>	x			x		
<i>Polygonum aviculare agg.</i>	x	x	x	x	x	
<i>Populus sp.</i>	x	x		x	x	
<i>Portulaca oleracea</i>	x	x	x	x	x	
<i>Potentilla anserina</i>	x					
<i>Potentilla reptans</i>	x		x	x	x	
<i>Potentilla sp.</i>				x		
Potentilla supina	x	x		x	x	
<i>Pulicaria vulgaris</i>	x					CR
Ranunculus sceleratus	x	x		x	x	
<i>Raphanus sativus</i>				x		
<i>Robinia pseudacacia</i>		x		x		
<i>Rorippa sylvestris</i>	x	x	x	x	x	
<i>Rorripa austriaca</i>		x		x		
<i>Rumex cf palustris</i>	x	x				EN
<i>Rumex maritimus</i>		x	x	x	x	
<i>Rumex obtusifolius</i>				x		
<i>Rumex thyrsoiflorus</i>			x			

Seznam cévnatých rostlin pozorovaných na náplavech dne 16. a 17. 8. 2018

Druhy	Děčín – ústí Ploučnice	Děčín – bývalé překladiště (Heger)	Experimen tální výhon 4/5	Dolní Žleb – levý břeh	Dolní Žleb – pravý břeh	Červený seznam/ zvláště chráněný druh
<i>Sagina procumbens</i>		x				
<i>Salix sp.</i>	x	x	x	x	x	
<i>Salvia hispanica</i>		x			x	
<i>Scrophularia nodosa</i>			x	x		
<i>Scrophularia umbrosa</i> subsp. <i>umbrosa</i>	x	x	x	x	x	NT
<i>Setaria pumila</i>				x		
<i>Setaria viridis</i>	x	x		x	x	
<i>Sinapis arvensis</i>				x		
<i>Solanum dulcamara</i>		x				
<i>Solanum lycopersicum</i>		x		x	x	
<i>Solanum nigrum</i>	x	x	x	x	x	
<i>Solidago canadensis</i>			x			
<i>Sonchus asper</i>	x		x	x	x	
<i>Sonchus oleraceus</i>	x		x	x	x	
<i>Sonchus sp.</i>		x				
<i>Spergularia rubra</i>	x					
<i>Stachys palustris</i>					x	
<i>Stachys sylvatica</i>		x				
<i>Symphytum officinalis</i>	x	x	x	x	x	
<i>Tanacetum vulgare</i>	x	x	x	x	x	
<i>Taraxacum sp.</i>	x		x	x	x	
<i>Trifolium medium</i>				x	x	
<i>Trifolium repens</i>				x		
<i>Tripleurospermum inodorum</i>	x			x	x	
<i>Typha latifolia</i>	x	x				
<i>Urtica dioica</i>	x	x	x	x	x	
<i>Verbascum sp.</i>				x		
<i>Verbena officinalis</i>					x	NT
<i>Veronica anagallis-aquatica</i>		x		x		
<i>Veronica beccabunga</i>		x		x	x	
<i>Xanthium albinum</i> agg.	x	x	x	x	x	

Celkově bylo na uvedených pěti náplavech zjištěno 125 druhů cévnatých rostlin.

Z dalších náhodných nálezů na ostatních náplavech můžeme zmínit např. *Scutellaria galericulata* (Těchlovice 15. 8. 2018), *Limosella aquatica* (Svádov 15. 8. 2018, LC), *Butomus umbellatus* (Nebočady 19. 7. 2018, NT), *Silybum marianum* (Prostřední Žleb 16. 8. 2018).

Tučně jsou vyznačeny specifické druhy biotopu M6 (typ evropského stanoviště 3270). Přítomnost alespoň tří specifických druhů značí příznivý stav. V soupisech druhů se vyskytují kromě *Corrigiola littoralis* také další specifické druhy (Filippov et al. 2016) – *Carex bohémica*, *Cyperus fuscus*, *Leersia oryzoides*, *Persicaria lapathifolia*, *Potentilla supina*, *Ranunculus sceleratus*, *Veronica anagallis-aquatica*. Náplavy hostí 4-7 specifických druhů, naopak na experimentálním výhonu se nachází kromě drobnokvětu už jen *Persicaria lapathifolia*. Tento rozdíl je zřejmě dán právě morfologií – zatímco přirozený náplav přechází pozvolně z řeky na břeh, experimentální výhon je ukotven valem lomového kamene vysokým až cca 1 m. Horní část výhonu je pak plochá, bez výraznější diference, vegetace více homogenní než u přirozených náplavů. Na experimentálním výhonu se tedy sice mohou uchytit některé z rostlin biotopu M6, není však zajištěna dlouhodobá

kontinuita tohoto výskytu (chybí pozvolný přechod z řeky, zřejmě dojde k rozplavení výhonu při vyšších průtocích, již v současnosti dochází k odnosu jemnějšího materiálu).

4. Závěr

Z terénních průzkumů provedených v roce 2018 můžeme shrnout následující závěry:

- Z 15 prozkoumaných lokalit (14 bahnitých říčních náplavů a 1 experimentální výhon) byl na 6 lokalitách zjištěn drobnokvět pobřežní (*Corrigiola littoralis*). Výskyt na jiných lokalitách je možný, ale ve větším množství méně pravděpodobný.

- Výskyt drobnokvětu v roce 2018 je možné hodnotit jako mimořádně hojný. Bylo zjištěno 2283 jedinců. Dva náplavy byly osídleny vysokými stovkami rostlin (Děčín – Heger a Dolní Žleb – pravý břeh), dva náplavy hostily přibližně 100 rostlin, jeden pak 15 (nejvýše položený náplav v Nebočadech). Asymetrická distribuce drobnokvětu s absencí mezi Ústím nad Labem a Nebočady, výskytem od Nebočad níže po proudu Labe a se stovkami rostlin na náplavech v Děčíně a Dolním Žlebu podporuje hypotézu o splavování semen z výše položených náplavů.

- Na experimentálním výhonu byl zjištěn náhodně uchycený jedinec drobnokvětu. Předpoklad, že by experimentální výhon mohl dlouhodobě sloužit pro výskyt bahnitých říčních náplavů, byl na základě provedené analýzy zpochybněn (nevhodná morfologie, odplavování jemnějších sedimentů, pravděpodobný odnos při vyšších průtocích). Soupis druhů na experimentálním výhonu vykazuje přítomnost menšího počtu specifických druhů než bahnité říční náplavy.

- Popsaná vegetace bahnitých říčních náplavů je hodnocena jako vyhraněná, reprezentativní, v příznivém stavu (s výskytem 4-7 specifických druhů).

Zdroje – internet:

biolib.cz
geoportal.cenia.cz
mapy.nature.cz

Literatura:

- Filippov P., Grulich V., Guth J., Hájek M., Kocourková J., Kočí M., Lustyk P., Melichar V., Navrátil J., Navrátilová J., Roleček J., Rydlo J., Sádlo J., Višňák R., Vydrová A., Zelený D. (2016): Příručka hodnocení biotopů. Praha: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky. 538 p.
- Grulich V. & Chobot K. [eds.] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny – Příroda, Praha, 35: 1–178.
- Hoškovec L. (2007): Zvláště chráněné druhy rostlin České republiky. (podle Zákona České národní rady o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb. – Vyhláška MŽP ČR č. 395/1992 Sb.).
- Chvojková E. a Marková Š. (2009): Zlepšení plavebních podmínek na Labi v úseku Ústí nad Labem – státní hranice ČR/SRN – Plavební stupeň Děčín, Výzkum šterkových náplavů – závěrečná zpráva – 2. draft. Ms. [Depon. in: Správa CHKO Labské pískovce.]
- Kubát K., Hrouda L., Chrtek J. jun., Kaplan Z., Kirschner J., Štěpánek J., eds. (2002): Klíč ke květeně ČR. Academia, Praha.
- Rottenborn J. (2018): Historický vývoj a vegetační změny nivy dolního úseku řeky Labe. Rigorózní práce. Jihočeská Univerzita, Přírodovědecká fakulta, České Budějovice, 115 pp.
- Westhoff et van der Maarel (1978): Strandplaatsen van *Corrigiola litoralis*. *Gorteria* 4: 137–145.